

ĐỀ CHÍNH THỨC

Câu 1: (8 điểm)

Bạn sẽ chẳng học được điều gì nếu như không mắc lỗi. Bạn sẽ không bao giờ thành công nếu không có thất bại.

(Trích những câu nói chạm đến trái tim, trang <https://vus.edu.vn>)

Trình bày suy nghĩ, quan điểm của em về ý kiến trên.

Câu 2: (12 điểm)

Nhà thơ Lưu Quang Vũ từng viết:

*“Mỗi bài thơ của chúng ta
Phải như một ô cửa
Mở tới tình yêu”.*

Em hiểu ý kiến trên như thế nào? Hãy cảm nhận "ô cửa tình yêu" mà tác giả Nguyễn Đăng Tấn gửi tới người đọc qua bài thơ **“Không có gì tự đến đâu con”**

KHÔNG CÓ GÌ TỰ ĐẾN ĐÂU CON

Không có gì tự đến đâu con.
Quả muốn ngọt phải tháng ngày tích nhựa
Hoa sẽ thơm khi trải qua nắng lửa.
Mùa bội thu phải một nắng hai sương,

Không có gì tự đến đâu bình thường.
Phải bằng cả bàn tay và nghị lực
Như con chim suốt ngày chọn hạt,
Năm tháng bao dung khắc nghiệt lạ kỳ.

Dẫu bây giờ cha mẹ đôi khi,
Có nặng nhẹ yêu thương và giận dỗi.
Có roi vọt khi con hư và có lỗi
Thương yêu con, đâu đồng nghĩa với nuông chiều!

Đường con đi dài rộng biết bao nhiêu...
Năm tháng nụ xanh giữ cây vươn thẳng,
Trời cao đó nhưng chẳng bao giờ lặng,
Chỉ có con mới nâng nôi chính mình.
Chẳng có gì tự đến ... Hãy định ninh.

Không có gì tự đến đâu con, Nguyễn Đăng Tấn, Trích trang Giaoducthoidai.vn

-----HẾT-----

Câu 1 (8.0 điểm)

I. Yêu cầu chung:

- Học sinh viết được bài văn nghị luận xã hội có bố cục chặt chẽ, hành văn mạch lạc, có tư duy logic, suy nghĩ thực tế, chín chắn, dẫn chứng thuyết phục.
- Nội dung nghị luận bàn về tính hai mặt con người học hỏi từ lỗi lầm của mình, và muốn thành công phải trải qua thất bại
- Học sinh bày tỏ được quan điểm, chính kiến của mình, dùng dẫn chứng một cách thuyết phục; biết mở rộng, phản biện vấn đề nghị luận.

II. Yêu cầu cụ thể:

1. Mở bài: (0.75 điểm)

Giới thiệu về vấn đề cần nghị luận, trích dẫn câu nói đề đưa ra.

2. Thân bài: (6.5 điểm)

a. Giải thích hàm ý của câu nói: (1.5 điểm)

- Học: Tự học hỏi bản thân, học hỏi mọi người
- Mắc lỗi: Những sai lầm của cá nhân
- Thành công: Là hoàn thành mục tiêu, lý tưởng của mình
- Thất bại: Chưa đạt được mục tiêu và kết quả mà mình mong muốn

Câu nói hàm ý đề cao con người phải biết vượt qua chính bản thân mình để dẫn đến những thành công.

b. Trình bày suy nghĩ về vấn đề nghị luận:

* Khái quát quan điểm chung và triển khai bàn luận theo từng ý cụ thể:

Ý 1: Bàn luận về quan điểm *Bạn sẽ chẳng học được điều gì nếu như không mắc lỗi.* (1.5 điểm)

- Trước hết, phải luôn có tinh thần, ý thức tự giác, khiêm tốn tự học hỏi. Học hỏi từ lỗi lầm của mình, rút ra bài học cho bản thân

- Việc nhận lỗi và sửa chữa sẽ khiến bản thân ta tốt lên từng ngày, hoàn thiện nhân cách đồng thời lấy lại niềm tin của người khác đối với bản thân mình

- Lỗi lầm chỉ mang lại cho bản thân những điều tiêu cực như: gây ra tổn thương cho người khác, làm mất lòng tin, chính bản thân ta sẽ cảm thấy áy náy, day dứt khi mắc lỗi,... nhưng khi biết sửa lỗi nó sẽ mang đến cho ta những bài học bổ ích, sẽ được người khác nhìn nhận và đánh giá cao.

Ý 2: Bàn luận về quan điểm *Bạn sẽ không bao giờ thành công nếu không có thất bại.* (1.5 điểm)

- Thất bại là điều sẽ luôn xảy ra với mọi người, thất bại chỉ nói lên rằng mình chưa đủ kinh nghiệm để hoàn thành tốt công việc chứ không có nghĩa là bản thân chúng ta yếu kém, không có khả năng.

- Ông cha ta thường nói: thất bại là mẹ thành công, có thất bại mới rút ra được bài học, hoàn thiện bản thân và cẩn thận hơn rồi từng bước tiến đến thành công, chính vì thế, mỗi người hãy đối diện với thất bại một cách vững tâm nhất.

- Không có thất bại sẽ không rút ra được bài học kinh nghiệm và không có được thành công.

c. Phản biện, mở rộng: (1.75 điểm)

- Trong xã hội vẫn còn có nhiều người khi gây ra lỗi lầm không biết sửa chữa, nhận lỗi về mình; lại có những người vì lợi ích của bản thân mà cố ý gây ra lỗi lầm, tổn thương cho người khác,... những người này đáng bị xã hội chỉ trích, phê phán.

- Có nhiều người sống không có ước mơ, không biết phấn đấu vươn lên, chỉ ỷ lại, dựa dẫm vào người khác, không biết tự làm chủ cuộc sống của mình hoặc khi vấp ngã thì nản chí,... những người này sẽ không có được thành công, sẽ sớm bị xã hội đào thải; đáng bị xã hội chỉ trích, phê phán.

d. Bài học nhận thức, hành động cho bản thân (0.25 điểm)

- Tuổi trẻ cần rèn luyện cho mình ý chí bản lĩnh, là chính mình, biết vượt qua mọi khó khăn thử thách để dẫn đến thành công., biết hướng đến những điều tốt đẹp và mang điều tốt đẹp đến cho mọi người...

3. Kết bài: (0.75 điểm)

- Khẳng định lại ý nghĩa của vấn đề.

Câu 2: (12,0 điểm)

1. Yêu cầu chung:

- Học sinh viết được bài văn nghị luận về văn học trên cơ sở phân tích chứng minh một nhận định qua bài thơ.

- Nội dung nghị luận bàn về vai trò, tầm quan trọng đặc biệt về sự trăn trở, đam mê; sáng tạo làm nên tên tuổi, chỗ đứng của nhà thơ, của người nghệ sỹ.

2. Gợi ý, định hướng cụ thể:

a. Giải thích nhận định, khái quát vấn đề cần nghị luận (3,0 điểm)

* Giải thích:

- *Ô cửa* – là nơi ngăn cách hai thế giới bên trong và bên ngoài -> So sánh mỗi bài thơ như một ô cửa, nhà thơ muốn nói đến chức năng của thơ ca, là phương tiện giúp nhà thơ gửi gắm tâm tư, tình cảm sâu kín của cá nhân mình đến mọi người.

- *Mở tới tình yêu* – Đằng sau cánh cửa thơ ca chính là tình yêu - tình cảm của nhà thơ với con người, cuộc đời; tình yêu – còn là tình cảm của con người với con người dành cho nhau.

-> Ý kiến của Lưu Quang Vũ bàn về giá trị của thơ ca: Thơ ca là phương tiện để nhà thơ mở cánh cửa lòng mình đến với mọi người, và hơn thế thơ ca còn là cầu nối tâm hồn của mọi người tìm đến với nhau. Nêu lên những vấn đề về đặc trưng, chức năng của thơ ca, đồng thời là yêu cầu đặt ra cho cả người nghệ sỹ và bạn đọc trong hai quá trình sáng tác- tiếp nhận.

b. Phân tích đánh giá, bàn luận các mặt của vấn đề (7,5 điểm)

Mỗi bài thơ phải như một ô cửa mở tới tình yêu: (1,5 điểm)

+ Thơ cũng như bất cứ một loại hình nghệ thuật nào khác là tấm gương phản chiếu hiện thực đời sống, qua đó thể hiện tư tưởng, tình cảm của tác giả. Các nhà thơ, làm thơ khi tình cảm dâng trào mãnh liệt trong trái tim, họ có nhu cầu muốn

được sẻ chia, tìm được sự đồng điệu từ phía người đọc. Mỗi bài thơ được tạo ra như một cánh cửa mở tâm hồn là bởi thế.

+ Thơ là tiếng nói của tình cảm mãnh liệt đã được ý thức. Nhà thơ không chỉ muốn chia sẻ, bộc lộ tình cảm của cá nhân mình, mà muốn lan truyền những xúc cảm ấy tới trái tim người đọc, đem đến cho họ những xúc cảm mới. Từ đó, thơ kết nối những tâm hồn người đọc đến với nhau, cùng hướng đến những giá trị tốt đẹp. Bởi thế mà mỗi bài thơ phải mở tới tình yêu, đưa con người đến với nhau.

Chứng minh ô cửa tình yêu gửi gắm qua bài thơ: (6 điểm)

- Về mặt nội dung 4,5 điểm

Thơ của Nguyễn Đăng Tấn thường là những dòng cảm xúc chân thành về những gì diễn ra trong đời sống thường ngày. Bài thơ thấm đượm tình phụ tử sâu nặng qua lời người cha muốn dặn con, những bài học về cuộc sống làm xúc động lòng người. 0,75 đ

Gia đình là chiếc nôi, nơi bồi dưỡng nhân cách, đạo đức cho con trước tiên. Bởi vậy, khuyên dạy con, ông như người đi trước tâm sự với người đi sau những bước đi trên con đường đời vốn lắm đèo dốc và thác ghềnh ở thời điểm đưa con bước đầu biết cảm nhận về cuộc sống. Mọi việc trên đời đều có nhân quả, lý do riêng của nó. 0,75 đ

Những câu thơ là lời nhận xét khách quan về quy luật cuộc sống. Quy luật tất yếu đó ở đời không phải ai cũng hiểu. Để thành công, đâu chỉ là công việc bình thường, con người cũng phải đánh đổi bằng sức lao động và nỗ lực của bản thân: “Phải bằng cả bàn tay và nghị lực”, chăm chỉ cần cù ... 0,75 đ

Người cha khuyên con cũng phải có sự chăm chỉ, kiên trì như vậy mới đạt thành quả. Đứa con độ tuổi còn thơ trẻ, hồn nhiên, chưa hiểu được điều ấy, có lúc còn ham chơi. Bản phận người làm cha mẹ phải biết linh hoạt cương nhu trong uốn nắn, dạy bảo con. Sự nghiêm khắc và mềm mỏng hợp lý của cha mẹ khiến người con dần lớn khôn. 0,75 đ

Không ai có thể sống thay con, chỉ có con mới quyết định được tương lai cuộc đời của mình. Khổ thơ kết chốt lại cô đọng chỉ bằng một dòng gồm hai câu thơ ngắn, dạng câu đặc biệt, người cha muốn con hãy khắc cốt ghi tâm: “Chẳng có gì tự đến... Hãy định ninh”. Lời răn dạy đó nhẹ nhàng mà vô cùng sâu sắc. 0,75 đ

Theo nhà thơ, nền tảng gia đình có vai trò rất quan trọng trong việc dạy dỗ để hình thành nhân cách con cái. Những bài thơ ông viết cho con, cũng là để viết cho chính mình, tự khuyên mình. 0,75 đ

- Về mặt nghệ thuật: (1,5 điểm)

Thơ tự do giọng thơ giàu cảm xúc như lời tâm tình của cha nói với con, nhịp thơ linh hoạt phù hợp với mạch cảm xúc bài thơ. Bố cục chặt chẽ, từ ngữ giản dị, mộc mạc như lời nói thường ngày

Giọng điệu tha thiết, trù mên: lúc bay bổng, nhẹ nhàng, lúc khúc triết, rành rọt, lúc mạnh mẽ, sắc nhọn... tạo sự cộng hưởng hài hoà với những cung bậc tình cảm khác trong lời người cha truyền thắm sang con.

c. Mở rộng, nâng cao (1,5 điểm)

Thơ ca có vai trò quan trọng trong đời sống con người, mỗi bài thơ là những tâm tư sâu sắc gửi tới cuộc đời, đánh thức cảm xúc trong lòng người ... (dẫn chứng bằng các bài thơ khác)

Người đọc cần cảm nhận tác phẩm bằng cả tâm hồn để hiểu tiếng lòng nhà thơ, hãy mở ô cửa thơ ca để hiểu mình, hiểu người, để cuộc sống trong một thế giới ấm áp hơn.

Lưu ý: Trên đây chỉ là gợi ý, định hướng. Có thể thí sinh có nhiều cách làm khác nhau, giám khảo cần linh hoạt khi chấm, cần khuyến khích những em có tố chất, có những phát hiện sáng tạo; bài làm mạch lạc, luận điểm chặt chẽ, diễn đạt giàu chất văn...

-----Hết-----